

Przed-
płat:
(za egz.
nieob-
wiązo-
we) na
miesiąc
lipiec
1,00 zł.

ORZĘDOWNIK URZĘDOWY

powiatów Krotoszyńskiego i Pleszewskiego

Cena
ogłoszeń
miejscow.
za wiersz
mili-
metrowy
(1-lin.)
lub jego
miejsce
6 groszy

wychodzi w środy i soboty

ADMINISTRACJA: ZAKŁAD GRAFICZNY KOZMIN, ul. PLESZEWSKA 1 — TELEFON 84
REDAKCJA DZIAŁU URZĘDOWEGO — STAROSTWO W KROTOSZYŃNIE — TELEFON 36

Zmiana na stanowisku Starosty w Krotoszyźnie.

W myśl zarządzenia p. Wojewody w Poznaniu z dnia 30. VI. rb. L. dz. 4136/27 P. obsadzenie stanowiska Starosty w Krotoszyźnie nastąpi później, wobec czego polecił mi p. Wojewoda nadal kierować Starostwem.

Powyższe zarządzenie podaje do wiadomości w ślad komunikatu z dnia 24. VI. 1927 r.

Krotoszyn dnia 1 lipca 1927 r.

Referent Starostwa: Kuligowski.

— L. dz. 245/27 —

Urlop lekarza powiatowego.

Lekarz powiatowy w Krotoszyźnie p. Dr. Krzywalski korzystał będzie z urlopu od dnia 3 lipca do 10 lipca r. b. włącznie.

Zastępstwo obejmują w sprawach urzędowych lekarz powiatowy p. Dr. Kirchstein w Pleszewie, zaś w sprawach pomocy lekarskiej dla urzędników państwowych pozostali lekarze w Krotoszyźnie.

Krotoszyn, dnia 1 lipca 1927 r.

Starosta: w z. Kuligowski
referent Starostwa.

— L. dz. 4361/27 —

Udział gmin wiejskich w opłatach od umów o przejście własności nieruchomości.

Poniżej podaję wykaz przypadających gminom wiejskim udziałów w opłatach od umów o przejście własności nieruchomości.

Należne kwoty zechcą gminy przez sołtysów względnie członków zarządu gminnego odebrać w Powiatowej Kasie Komunalnej w Krotoszyźnie w przeciągu 14 dni.

Gmina Baszków	205,00 zł
„ Roszki	20,00 „
„ Ligota	22,00 „
„ Orpiszew	3,00 „
„ Bożacin	1,75 „
„ Lutogniew	59,40 „
„ Ruda	51,50 „

Krotoszyn, dnia 23 czerwca 1927 r.

Zastępca Przewodniczącego Wydziału Powiatowego

Kłameczak, burmistrz.

— L. dz. 2377/27 W. P. —

Przełożyła wniosek o wyjazd do Niemiec na stałe.

Selma Franz ze Zdun.

Krotoszyn, dnia 30 czerwca 1927 r.

Starosta: w z. Kuligowski
referent Starostwa.

— L. dz. 4350/27 —

Zgłaszanie się położnic w Krajowej Klinice dla Kobiet w Poznaniu.

Stosownie do pisma Starostwa Krajowego w Poznaniu z dnia 14 czerwca rb. l. dz. 3300/27 II będą przyjmowane zainteresowane osoby do Krajowej Kliniki dla Kobiet i Szkoły Położnych w Poznaniu w celu odbycia po-
tęgi wzgl. leczenia ginekologicznego o ile będą w posiadaniu przekazu Powiatowej Kasy Chorych, Magi-
stratu, gminy wzgl. obszaru dworskiego.

Również osoby, udające się do Krajowej Kliniki dla Kobiet celem leczenia się na własny koszt, winne przedłożyć: 1. Poświadczenie miejscowego urzędu policyjnego, z którego będzie wynikała wysokość miesięcznego zarobku lub posiadania realności oraz, że odnośna osoba jest w możności zapłacić koszty leczenia albo 2) zobowiązanie do ponoszenia kosztów, zagwarantowane przez osobę lub instytucję (bank, przedsiębiorstwo itp.) dającą pewność.

Zachowanie wyżej wymienionych wymogów jest niezbędnym warunkiem przyjęcia pacjentki do Kliniki, nieprzestrzeganie zaś powyższego będzie musiało pociągnąć za sobą zgodnie z obowiązującymi Klinikę przepisami odmowę przyjęcia pacjentki bez względu na konsekwencje.

Powyższe zechcą pp. przełożeni obszarów dworskich i sołtysi gmin wiejskich zakomunikować współmieszkańcom sposobem na miejscu używanym.

Pleszew, dnia 27 czerwca 1927 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego
Dr. Wieczorek.

— L. dz. 2238/27 W. P. —

Poszukiwanie spadkobierców.

Dnia 27 listopada 1926 r. w miejscowości Walworth w stanie Wisconsin (Stany Zjednoczone Północnej Ameryki) zmarła Louise Weber, pozostawiając po sobie pewien spadek.

Według posiadanych danych, zmarła pochodziła z był. zaboru pruskiego i to prawdopodobnie z obszaru byłej prowincji poznańskiej. Brak jednak wszelkich innych ściślejszych informacji o zmarłej poza tem, że żn. Louise Weber, wychodząc zamaż nosiła nazwisko Wahl, lecz nie wiadomo, czy to jej nazwisko panieńskie, czy też ewentl. z pierwszego małżeństwa.

Blizszych wyjaśnień udzielają władze policyjne. Osoby pretendujące do spadku winny wykazać w urzędzie policyjnym swego obwodu dokumentami stopień pokrewieństwa ze zmarłą.

Krotoszyn,
Pleszew, dnia 27 czerwca 1927 r.

Starosta: w z. Kuligowski, referent Starostwa.

Kierownik Starostwa: Dr. Wieczorek.

— L. dz. 4272/27 —

Uchwały narady hodowlanej w Ministerstwie Rolnictwa w dniach 15.—17. II. 1927 r.

(1)okończenie.)

8. Prowadzenie kontroli mleczności jest szczególnie pilne w obwodach działalności spółdzielni mleczarskich oraz w obwodach, mających przyrodzone korzystne warunki dla hodowli bydła rogatego.

9. Wskazane jest udzielanie pomocy pieniężnej z funduszy publicznych:

- a) na kupno przyrządów do kontroli mleczności,
- b) na utrzymanie instruktorów i inspektorów kontroli mleczności,
- c) na opracowywanie metodyczne wyników działalności organizacji, przeprowadzających kontrolę mleczności.

Pomoc ze strony Państwa na utrzymanie personelu inspektorskiego i instruktorskiego powinna być uzależniona od wysokości wydatków ponoszonych na ten cel przez organizacje rolnicze lub samorządowe.

10. Opracowane według jednych metod wyniki kontroli mleczności, prowadzonej przez wszystkie organizacje, korzystające z pomocy, pochodzącej ze środków publicznych, powinny być corocznie ogłaszane.

11. Zestawienie wyników kontroli mleczności powinno zawierać szczegółowe dane, dotyczące organizacji kontroli mleczności (sposób wykonywania próbných udójów, nadzor ze strony organizacji itp.) oraz materiały o ilości badanych krów, o przeciętnej i najwyższej rocznej i dziennej wydajności mleka oraz o zawartości tłuszczu. Wykazy te powinny być zestawione oddzielnie dla poszczególnych ras.

III. Zasady organizacji zawodów (konkursów) mleczności.

1. Zawody (konkursy) mleczności powinny uwzględniać nie tylko wydajność mleka i tłuszczu, lecz zarazem wiek, budowę, siłę rozrodczą rodu, pochodzenie, ilość wycieleń, przy konkursach jednodniowych okres laktacji i t. p., wobec czego należałoby je nazwać nie konkursami mleczności a zawodami krów mlecznych.

2. W związkach kontroli mleczności co roku na podstawie sprawozdań rocznych muszą być wysuwane kandydatki do konkursu przeprowadzanego przez komisję, złożoną z przedstawicieli związków kontroli, która te komisje bada wysunięte przez związki kandydatki na miejsce.

3. Niezależnie od tego urząda się zawody jednodniowe dla krów, nienależących do kółek kontroli mleczności, oraz roczne pod warunkiem zorganizowania wówczas specjalnego nadzoru.

4. W każdym wypadku powinna być brana pod uwagę faktyczna wydajność dzienna czy roczna bez żadnych teoretycznych poprawek.

5. Na konkursach jednodniowych bierze się pod uwagę 3 udoje zrobione w ciągu 24 godzin po pierwszym kompletnym wydojeniu, odbywającym się w obecności przedstawiciela sędziów.

6. Na zawodach jednodniowych krowy, stające do konkursu, współzawodniczą tylko wewnątrz grupy, złożonych z krów w tym samym okresie l. aktacji.

7. Wydajność mleka i procent tłuszczu porównywa się oddzielnie bez przeliczania na wydajność maśla.

IV. Zasady zapisywania inwentarza do ksiąg rodowodowych.

Tworzy się trzy księgi: 1. wstępną, 2. rodową, 3. czolową.

Księga wstępna jest księgą pomocniczą, umożliwiającą wzięcie zwierząt pod obserwację i służącą do preselekcjonowania zwierząt, których potomstwo ma wejść do księgi rodowodowej.

Na obszarach z ustalonym rasowym kierunkiem hodowlanym do księgi wstępnej zapisuje się wyłącznie osobniki, odznaczające się wszelkimi właściwościami rasowymi; w okolicach o kierunku hodowlanym, nieustalonym pod względem rasowym — wszelkie osobniki wyróżniające się z ogólnego pogłowia pod względem wartości użytkowej.

Prowadzenie księgi wstępnej może być powierzone zrzeszeniom powiatowym.

Do księgi rodowej zapisuje się osobniki, pochodzące od matek, zapisanych do księgi wstępnej po rozplodnikach, zapisanych do księgi rodowej, o ile osobniki te i ich matki wykazały wymaganą użytkowość, budowę i cechy rasowe. W rasach krajowych (tubylczych) zwierzęta mogą być zapisane do ksiąg rodowodowych, o ile ich przodkowie zapisani do księgi wstępnej wykazali się w ciągu jednego pokolenia dostateczną zdolnością użytkową, a sztuki same odpowiadają wymaganiom, co do przyjęcia ich do ksiąg rodowych; również mogą być zapisane sztuki bez pochodzenia, jeżeli w potomstwie swym wykazały pożądane właściwości.

Księga rodowa może być dzielona na podziały lub kategorie; podział ten zostawiony jest do uznania poszczególnych zrzeszeń hodowlanych, również inne szczegółowe przepisy o wymaganiach co do zapisywania do tych ksiąg zostawia się organizacjom, prowadzącym pracę.

Do ksiąg czolowych zapisywane są sztuki, odznaczające się wybitnymi cechami rasoweni, nieskazitelną budową, zdrowiem, użytkowością ponad przeciętną, przytem gwarantującą na podstawie pochodzenia, udowodnionego dostateczną ilością pokoleń, przelewanie cech na potomstwo.

Księgi materiału czolowego i rodowe mogą być prowadzone tylko przez związki hodowców określonych ras.

Obok powyższych ksiąg rodowodowych mogą być prowadzone osobne księgi dla rozplodników męskich i księgi rodzin dla samic i ich potomstwa.

Przepisy o umaszczeniu w łączności z typem zwierzęcia (przynależnością rasową) dla wszystkich gatunków i ksiąg określa organizacja zawodowa, tak samo, jak przepis o wymaganej budowie, która powinna być opisana; opis może być uzupełniony punktacją albo także pomiarami.

Przy zapisywaniu bydła rogatego do ksiąg rodowodowych powinny być uwzględniane następujące wytyczne:

a) użytkowość mleczną określa się na podstawie wydajności mleka, a także niodzownie i procentu tłuszczu w mleku, przyczem określenie ilości mleka powinno odbywać się nie rzadziej, niż raz na miesiąc, a badanie tłuszczu nie rzadziej, niż 4 razy w roku. Użytkowość mięsną określa się na podstawie wycenienia budowy drogą opisu i ważenia; minimum wymaganej mleczności nie powinno być niższe od przeciętnej w każdym okręgu za rok ubiegły.

b) w oborach zarodkowych i czołowych sztuki z otwartą języczką muszą być usuwane, posiłkując się metodą kliniczną (Oster-taga); również powinna być prowadzona systematyczna walka z zakaźnym rojeniem.

Przy wписywaniu trzody chlewnej do ksiąg rodowodowych powinny być uwzględnione następujące wytyczne:

a) użyteczność mięsna lub słoninowa, określa się na podstawie wyceniania budowy drogą opisu i wagi, ewentualnie, przez sprawdzenie użyteczności potomstwa na stacjach doświadczalnych.

Użyteczność rozplodową określa ilość prosiąt w miocie.

b) we wszystkich chlewniach, zapisanych do ksiąg rodowodowych, powinna być prowadzona systematyczna walka z chorobami epidemicznymi świń.

Przy zapisywaniu owiec do ksiąg rodowodowych powinny być uwzględnione następujące wytyczne. Przedewszystkiem powinna być oceniona:

1. użyteczność — zależnie od kierunku.

1. u wszystkich ras:

a) wlna, mian, waga i wyrównanie runa, ocena włosa (długości siła) gęstość obrotu, ewen. zależnie od ras „rendement”,

b) użyteczność mięsna.

II. w rasach mlecznych użyteczność mleczną, więc długość okresu laktacyjnego, wydajność mleka w okresie laktacyjnym, % tłuszczu w mleku.

2. Żywa waga.

3. We wszystkich stadach powinna być prowadzona walka z morylicą i wiosienicą.

Klucz bonitacyjny dla każdego kierunku ras merinowskich i krajowych (wełnistych, mlecznych i kożuchowych) powinien być osobny i powinien być ujawniony, aby każdy hodowca mógł odczytać opis owcy.

Pierścienkowanie kur znakami zrzeszeń drobiarskich powinno być przeprowadzone tylko w takich hodowlach, gdzie nieśność jest badana; powinna być również zwrócona uwaga na zwalczanie chorób zaraźliwych.

V. Zasady organizacji doświadczalnictwa zootechnicznego.

W głównych strefach fizjograficznych, charakteryzujących obszar Polski, trzeba założyć gospodarstwa, któreby dla potrzeb miejscowych mogły badać metodycznie hodowane tam rasy i odmiany zwierząt i prowadzić badania nad ich racjonalnym użytkowaniem, żywieniem i ulepszeniem. Produkcja roślinna w tych gospodarstwach powinna być całkowicie skierowana do stworzenia najbardziej sprzyjających warunków dla wytwórczości zwierzęcej.

Narada uważa za potrzebne założenie w najbliższym czasie doświadczalnych gospodarstw hodowlanych w tych okęgach które mają najlepsze fizjograficzne warunki hodowlane i są producentami inwentarza w większej liczbie mianowicie na: Podkarpaciu, Pomorzu, Polesiu, w środkowych i północno-wschodnich województwach, oraz na Podolu.

Oprócz gospodarstw doświadczalnych, wyłącznie produkcji zwierzęcej poświęconych, pewne prace w tej dziedzinie mogą wykonywać ogniska kultury rolniczej i inne podobne instytucje ogólnorołnicze oraz gospodarstwa szkół średnich i niższych i w wyjątkowych wypadkach, gospodarstwa prywatne, jako zakłady zootechniczne drugiego rzędu.

Podobne zakłady, któreby podjęły się pracy w zakresie chowu zwierząt, musiałyby w dziale chowu zwierząt całkowicie poddać się kierunkowi zakładów ściśle zootechnicznych.

Wszystkie powyższe zakłady powinny pracować pod kierunkiem głównego zakładu Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Miejskiego w Puławach, szczególności w ścisłym stosunku ze stacją zootechniczną, wydziałem żywienia zwierząt oraz z wydziałem genetycznym; pożądane, aby zakłady hodowlane wyższych uczelni rolniczych były w kontakcie ze wskazanymi wyżej instytucjami.

Przestrzeń gruntów dla zakładów doświadczalnych zootechnicznych powinna zabezpieczać wystarczającą ilość produkcji ściółki, paszy zielonej, okopowych, siana oraz pastwiska i okólniki dla większych zwierząt i wybiegi dla drobiu.

Zakłady doświadczalne w zakresie chowu inwentarza powinny korzystać z pomocy związków samorządowych i państwa nie w mniejszym stopniu od zakładów, poświęconych wytwórczości roślinnej.

Dla stałego związania zakładów z życiem praktycznym i teoretycznym należy poza zarządem każdego z zakładów powołać kuratorium, w skład którego wchodziłoby przedstawicieli tych instytucji, które zakład finansują, oraz tych instytucji społeczno-rolniczych, które zainteresowane są w prowadzeniu zakładu, a także samorząd terytorjalnego; stałym członkiem każdego kuratorium powinien być przedstawiciel Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Miejskiego oraz Ministerstwa Rolnictwa.

VI. Prawne podstawy uregulowania użytkowania pastwisk.

1. Ze względu na związek stosunków prawnych w zakresie użytkowania pastwisk z racjonalnym wyzyskaniem ich na cele hodowli konieczne jest odpowiednie uregulowanie sposobu użytkowania pastwisk.

Należy niezwłocznie na podstawie obowiązujących przepisów prawnych dążyć do uregulowania właściwego użytkowania pastwisk, wyszukując jaknajszerszej ingerencji władz administracyjnych jako władz nadzorczych nad gminami; ponieważ jednak dotychczasowe przepisy prawne nie dają podstawy do całkowitego uporządkowania pastwisk, należy równocześnie uregulować całość sprawy pastwiskowej przez wydanie jednej ustawy. Przepisy te powinny uwzględniać różnorodność miejscowych warunków.

2. Wspólne pastwiska, już istniejące, oraz te, które powstają przy likwidacji służebności lub parcelacji, nie powinny podlegać podziałowi, lecz powinny być wspólnie zagospodarowane w tych wyładkach, jeżeli użytkowanie tych gruntów, jako pastwisk, przedstawia się z punktu widzenia hodowli korzystniej od innej kultury w szczególności jeżeli:

a) uprawa gruntów może spowodować splukanie warstwy urodzajnej;

b) grunty te nie nadają się do innej uprawy;

3) Dla zagospodarowania wspólnych gruntów pastwiskowych powinny być tworzone spółki dobrowolne lub przymusowe. Spółki pastwiskowe powinny podlegać nadzorowi władz administracyjnych, które przed wydaniem zarządzeń, dotyczących zawiązania i prowadzenia spółki, powinny zasięgać opinii rzeczoznawców.

Każdy użytkownik wspólnych gruntów staje się członkiem spółki pastwiskowej; rozmiar uprawnienia do użytkowania wspólnych gruntów pastwiskowych stanowi o ilości udziałów, a zarazem o wpływie na

Jej prowadzenie. Ogólne przepisy państwowe powinny podawać bliższe postanowienia co do treści statutu spółki, w szczególności statut ma zawierać sposób obliczenia jednostek udziałowych w spółce, określenia najwyższej liczby udziałów i wskazanie o sposobie wygotowania pleńw zagospodarowania.

Zagospodarowanie i użytkowanie pastwisk gminnych powinno odbywać się według planów opracowanych przez siły fachowe i zatwierdzonych przez władzę administracyjną i pod nadzorem zawodowych sił rolniczych.

VII. Zagospodarowanie łąk i pastwisk górskich.

1. Podniesienie dobrobytu ludności na polskim podgórzu wymaga zmiany systemu zagospodarowania całego podgórza.

2. Ponieważ łąki i pastwiska górskie tworzą organiczną całość z resztą gospodarki podgórza, poprawa łąk i łąk musi się odbywać równoległe ze zmianą systemu zagospodarowania podgórza.

3. Dla osiągnięcia tego celu gospodarstwa rolne należy zmienić na gospodarstwa hodowlane.

4. Zmiany winny występować powolnie, licząc się z kulturalnym poziomem miejscowej ludności.

5. Należy:

a) popierać: **organizację** przerobu nabiału oraz
b) **wprowadzenie** racjonalnej uprawy łąk i pastwisk, — wreszcie

c) podnieść **użytkową** wartość miejscowych zwierząt gospodarskich.

6. Aby umożliwić lepsze wykorzystanie łąk i pastwisk górskich, należy organizować wzorowe serownie oraz prowadzić wychów młodego inwentarza.

7. Równocześnie, ze względu na dotychczasową rabunkową gospodarkę na łąkach i łąkach, należy: budować wzorowe pomieszczenia na miejscach postoju inwentarza, wykorzystywać gnojownice dla nawożenia łąk i łąk, podsiadać łąki i pastwiska pożytecznymi roślinami pastewnymi, oczyszczać hale i łąki od kamieni, chwastów i t. d. regulować odpływ i dopływ wody, poprawić istniejące drogi i białować nowo.

8. Ze względu na swoje warunki górskie, które nie pozwalają brać gotowych wzorów z analogicznych doświadczeń zagranicznych, należy **rozszerzyć** pracę istniejącej Stacji Botaniczno-Rolniczej we Lwowie w szczególności dla **Zachodnich Karpat**, ponadto dla spopularyzowania otrzymanych wyników badań, oraz sprawdzenia naukowych badań prowadzić nadal w szerszym rozmiarze **doświadczenia** zbiorowe.

Dział nieurzędowy.

Mam na sprzedaż

100 centnarów słomy

Organista Baszków.

Wydzierżawienia polowania

w drugim obwodzie miejskim na okres 6 latni od 1 lipca 1927 r. do 30 czerwca 1933 r. nastąpi w drodze publicznej licytacji w terminie **dnia 1 lipca rb. przedpołudniem o godz. 11-tej na salce komisyjnej w ratuszu.**

Warunki dzierżawy wyłożone dla publicznego wglądu w czasie od 17—30 czerwca rb. w Magistracie pokój nr. 10 w godzinach urzędowych, zostaną przed rozpoczęciem licytacji jeszcze osobno podane do wiadomości.

Krotoszyn, dnia 17 czerwca 1927 r.

Przewodniczący polowania

(-) **Klemczak**, burmistrz.

W moim biurze załatwiam

już od kilka lat starannie i sumiennie wymazanie hipotek, zwłaszcza zagranicznych, skargi sądowe, sprawy upominalne, wszelkie wnioski w sprawach administracyjnych, przerachowanie długów, sprawy podatkowe, rentowe i t. d. i pobieram tylko połowę kosztów adwokackich.

Również wykonuję **fotografie** i wszelkie prace **fotograficzne.**

W. Schwintowski, obrońca prywatny
Koźmin (Wlkp.) ul. Murna nr. 24

Telef. 83 Skrzynka pocztowa 16 Telef. 83
Konto czekowe P. K. O. Poznań 202744 — Berlin 79 839.

Porzeczki, agrest, czarne jagody, wiśnie,

kupujemy w każdej ilości, zawieramy umowy na wagonowe dostawy owoców.

H. MAKOWSKI

Kujawska Wytwórnia Win w Kruszwicy, tel. 32.

ZAKŁAD GRAFICZNY KOZMIN

właśc. Leon Goldbek.

wykonuje

wszelkie prace drukarskie dla urzędu, handlu i przemysłu, prywatnych towarzystw, szybko i gustownie

po przystępnych cenach.

SPECJALNOŚĆ:

wszelkie opakowania :: druki kolorowe

Zapisz się na członka L. G. P. P.

KTO CHCE?

aby o jego firmie, przedsiębiorstwie lub handlu wiedziano i tam kunowano ten niech ogłasza

w Orędowniku Urzędowym.